

PROBLEMATIKA IGRALNIH PODLOG

Formamid (CH_3NO , CAS št. 75-12-7) je amid mravljične kisline. Pri sobni temperaturi je v obliki brezbarvne tekočine z blagim vonjem po amoniaku. Uporablja se kot intermediat pri proizvodnji organskih spojin, kot reaktant pri proizvodnji zdravil, vitaminov, barv, začimb, aditivov in sredstev za zaščito rastlin, pa tudi kot topilo/mehčalo pri proizvodnji sestavljivih igralnih podlog, kar ima za posledico prisotnost ostankov formamida v teh podlogah.

Glede na razvrstitev formamida, v Uredbi (ES) št. 1907/2006, REACH, Priloga XVII, Omejitve proizvodnje, dajanja v promet in uporabe nekaterih nevarnih snovi, pripravkov in izdelkov, velja za to spojino določilo, da se snovi CMR (navedene v točki 28. do 30. te priloge), ne uporabljajo v snoveh in pripravkih, ki se dajejo v promet za splošno rabo, kadar je koncentracija posamezne snovi enaka ali večja od ustrezne koncentracije, navedene v Prilogi I k Direktivi 67/548/EGS ali ustrezne koncentracije, navedene v Direktivi 1999/45/ES. V drugi veljavni zakonodaji in standardih, ki se nanašajo na potrošniške izdelke in igrače, ni postavljenih mejnih vrednosti glede vsebnosti formamida. Formamid je kemična substanca, ki je uvrščena v skupino t. i. CMR substanc. V to skupino se uvrščajo rakotvorne, mutagene in za razmnoževanje strupene substance. Zaenkrat velja načelo, da otroci tovrstnim substancam naj ne bi smeli biti izpostavljeni.

Izpostavljenost otrok formamidu pri uporabi sestavljive igralne podloge bi bila možna preko vdihovanja, preko stika s kožo in preko zaužitja. Do tovrstne izpostavljenosti bi lahko prišlo med igranjem, spanjem ali sedenjem otroka na podlagi.

Akutni učinki vdihavanja visokih koncentracij formamida bi lahko bili draženje dihal, slabost, glavobol, zaspanost ali celo nezavest, pri čemer je potrebno poudariti, da je kontaminacija zraka v tolikšni meri, da bi lahko bila tvegana za zdravje otroka, pri temperaturi prostora 20°C zelo malo verjetna. Ker formamid deluje dražeče na kožo, bi lahko pri stiku kože s formamidom prišlo do nastanka rdečice kože. Formamid se preko kože lahko tudi absorbira. V primeru zaužitja formamida (nošenje delcev podloge v usta) bi bili možni škodljivi učinki na prebavila (slabost, bolečina v trebuhu).

Pri dolgotrajni izpostavljenosti formamidu bi bili možni tudi drugi škodljivi učinki na zdravje otrok. Glede na rezultate študij na poskusnih živalih so možni predvsem škodljivi učinki na razmnoževanje. Študije, s katerimi bi proučevali škodljivost formamida na razmnoževanje pri človeku, ne obstajajo.

Pri oceni tveganja za zdravje otrok zaradi formamida v igralni podlogi je poleg vsebnosti formamida v sami podlogi potrebno upoštevati tudi izpostavljenost otrok. Le-ta je odvisna od časa, ki ga otrok preživi na podlogi, sproščanja formamida v okolje, površine stika podloge s kožo, migracije formamida preko kože, biorazpoložljivosti formamida in drugih dejavnikov. Izpostavljenosti otrok formamidu v igralni podlogi samo na podlagi vsebnosti formamida v igralni podlogi ne moremo določiti.

Da bi lahko ocenili dejansko izpostavljenost otrok formamidu med uporabo igralne podloge, imamo tako na razpolago premalo podatkov, zaradi česar v dani situaciji, ko podatki o vsebnosti formamida v igralnih podlogah še niso na razpolago, dejanskega tveganja za zdravje otrok ne moremo oceniti, torej tveganja za zdravje otrok ne moremo niti potrditi, niti izključiti.

Ne glede na to še vedno velja, da otroci substancam, ki so uvrščene v skupino CMR substanc, naj ne bi smeli biti izpostavljeni. Uporabo igralnih podlog, ki vsebujejo formamid, zaradi previdnostnega

načela zato ne priporočamo, dokler ne bodo opravljene ocene tveganja, ki bodo pokazale, kakšne so lahko dejanske posledice uporabe igralnih podlog, ki vsebujejo formamid, za zdravje otrok. Ocene tveganja bodo tudi pokazale, katere so tiste vsebnosti formamida v igralnih podlogah, ki ne predstavljajo tveganja za zdravje in varnost otrok. Dokler ocene tveganja ne bodo opravljene, naj bodo na tržišču samo tiste igralne podloge, ki ne vsebujejo formamida. Enako velja seveda tudi za druge za zdravje in varnost otrok tvegane substance.